

Dr. Daniela OSIAC

Revoluția Română

din Decembrie 1989

VOCILE REVOLUȚIEI

Dr. Daniela OSIAC

Revoluția Română

din Decembrie 1989

VOCILE REVOLUȚIEI

EDITURA INSTITUTULUI REVOLUȚIEI ROMÂNE
DIN DECEMBRIE 1989
Colecția *Biblioteca IRRD*

BUCUREȘTI
2014

Redactor: Carmen RĂDULESCU

Copertă și tehoredactare: Alina VLĂSCEANU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
OSIAC, DANIELA

**Revoluția română din decembrie 1989 : vocile
revoluției** / Daniela Osiac. - București : Editura Insti-
tutului Revoluției Române din Decembrie 1989, 2014

Bibliogr.

. ISBN 978-973-85888-7-5

94(498)''1989.12''

Prefață

Acel mare gânditor al Franței și al lumii, care a fost Victor Hugo atrăgea atenția că „Revoluția este accesul de mânie al adevărului” și că „Mânia poate fi smintită și absurdă: te poți supăra pe nedrept, dar nu te revolți decât atunci când de fapt ai dreptate”, iar acel mare istoric al românilor care a fost Nicolae Iorga, sublinia că „va veni o vreme când revolta va fi un merit și răsturnarea o creație”. Într-adevăr, răsturnarea din Decembrie 1989 – plătită cu lacrimi și sânge de către poporul român – a fost generată de „accesul de mânie al Adevărului” unei suferințe îndelungate, căreia s-a hotărât să-i pună capăt. În decembrie 1989 românii s-au ridicat împotriva unui regim politic care instaurase „foamea, frigul și frica” în viața lor. Un asemenea regim devenise insuportabil, el trebuia răsturnat cu orice preț, chiar cu prețul vieții, un preț plătit de sute de luptători, în acele zile și nopți de „Dramatism și Speranță”. Timișorenii au fost primii angajați în luptă, o luptă în care nu puțini au fost cei secerăți de gloanțele ucigașe ale opresorilor. Timișorenii au fost urmați de românii din multe localități ale țării, din Arad, din Sibiu, din Brașov, din Capitala României. Țara era în fierbere. Zeci de mii, sute de mii de români și-au riscat viața pentru a-și recuceri „Libertatea și Demnitatea”. Opresorii au fost nevoiți să se retragă, ei erau copleșiți de mulțimile revoltate care îi înfruntau cu piepturile goale, dar mânați într-o bătălie „pe viață și pe moarte” pentru eliminarea nedreptăților pe care nu le mai suportau și pentru ca dreptatea să triumfe.

Acel Decembrie de foc din istoria românilor a demonstrat țării și lumii că „libertatea nu se cerșește, ci se cucerește”, având convingerea că în confruntarea cu regimul care i-a umilit atâta amar de vreme va fi răsturnat, iar ei, părinții, frații și surorile lor vor fi tratați cu Demnitatea pe care o merită.

În bătălia lor pentru libertate și demnitate, românii erau mânați de speranța că vor putea să-și construiască un nou mod de viață, din care nelegiuirile să fie eliminate, iar mizeria materială și morală să nu mai dăinuie.

Nu puțini dintre luptători erau animați de idealurile care îi înflăcăraseră pe francezi în Revoluția din 1789 și pe americani în lupta lor pentru independență. Dar hotărâtor în angajarea lor decisivă în luptă a fost starea insuportabilă în care fuseseră aduși de sistemul opresiv existent.

Lupta curajoasă a românilor a fost încununată de succes.

Libertățile pentru care mulți luptători și-au dat viața au fost recucerite. Dar, bucuria împlinirilor revoluționare nu a fost de lungă durată. Curând, poate prea curând, aceste libertăți aveau să fie valorificate de cercuri și grupuri și cercuri restrânse de profitori. Pe când mulți participanți la Revoluție își concentraseră eforturile în direcția consolidării cuceririlor obținute în timpul confruntărilor dramatice cu forțele represive, câteva grupuri de indivizi – din țară și din străinătate – profitând de iuțeala lor de mână și de nebăgarea noastră de seamă, au preluat cele mai multe și mai importante active ale țării – fabrici, uzine, bănci – lipsind pe români de acel fundament economic, fără de care libertățile lor nu mai puteau fi valorificate. „Un flămând – nota Raportorul Națiunilor Unite pentru Dreptul la Hrană – nu are ce să facă cu dreptul său de vot. Cel care își vede familia murind de boli, de mizerie, nu este de loc preocupat de libertatea gândirii și de libertatea de asociere”¹.

Cunoscând aceste adevăruri – dominante în toate rândurile structurate pe bogăție și sărăcie – câteva cercuri de profitori au deturnat procesele schimbării de la cursul imprimat de Revoluție, construindu-și o proprietate fundamentată pe sărăcirea poporului român. Pe baza analizelor efectuate de Banca internațională de Reconstrucție și Dezvoltare; pe baza datelor oferite de Eurostat² precum și pe baza unor studii de specialitate efectuate în țară³, în anii

¹ Jean Zieglen, *L'Empire de la Honte, Librairie Artheme Fazard*, 2005, în românește Editura Antet Press, 2006, p. 18.

² Eurostat – România cea mai săracă țară alături de Bulgaria din Uniunea Europeană, Report on 2011 year.

³ A se vedea studiile publicate în anii 2008-2014 de unul din cei mai apreciați analiști politici, Ilie Șerbănescu în Jurnalul Național.

care au trecut de la Revoluție peste 70 de localități din România nu mai au viață economică proprie; peste 2000 de localități au o viață economică precară; cele mai rentabile active economice au fost înstrăinate; balanța comercială a României a ajuns la cel mai mare deficit din istoria sa; guvernării au înstrăinat resursele de petrol și 50% din resursele de gaze; băncile naționale au fost falimentate și înstrăinate; datoria externă – pe termen mediu și lung – a atins cote îngrijorătoare. Dacă la aceste realități economice adăugăm modul în care guvernării se raportează la exigențele conducerii democratice a societății, proclamate de Revoluție, vom înțelege și mai bine cum au fost deturnate procesele schimbării de la cursul imprimat în acele confruntări dramatice din 1989.

În ultimul timp s-au găsit unii „analști” care susțin că în 1989 românii n-au înfăptuit un act revoluționar pentru că – în anii care au urmat – au fost deturnate procesele schimbării de la cursul Revoluției. În concepția lor ar trebui să fie pusă sub semnul întrebării și Revoluția franceză, pentru că i-au fost deturnate obiectivele, dar și revoluțiile din 1848 etc. Jacques Roux, un mare revoluționar francez, atrăgea atenția, că atunci când poporul francez lua cu asalt Bastilia – simbolul odios al regimului absolutist nu și-a imaginat că „aristocrația comercială, mai teribilă decât aristocrația nobiliară și sacerdoțială, *printr-un crud joc*, va invada averile individuale și averile republicii”⁴.

Unul din liderii cei mai respectați ai Revoluției de la Timișoara, Claudiu Iordache, evoca câteva din remarcile lui Mihai Eminescu, care se dovedesc de a fi de o actualitate indiscutabilă pentru anii de după Revoluția Română. Eminescu a dezvăluit decadența, nemunca, demagogia, cinismul, voința guvernanților de a-i supune la suferințe pe guvernanți. „Peste tot aceeași idee să dau străinilor ce-mi cer, cât pentru români, puțin îmi pasă! Partidele, la noi, nu sunt partide de principii, ci de interese personale, care, păstrând numai coaja legilor, calcă făgăduielile făcute nației în ajunul alegerilor... Aluatul din care se frământă guvernării noastre e aceea categorie de ființe fără știință de carte și consistență de caracter... Aluatul e populația flotantă a cărei patrie întâmplătoare e România... Și asta în timp ce patru din cinci părți

⁴ Jacques Roux, *Manifest des Enrages*, remis Convenției la 25 iunie 1973.

ale poporului nostru nu iau parte la viața politică... Iar miile de funcții sunt puse în mișcare pentru a le stoarce voturile... Nimic nu e mai periculos pentru conștiința unui popor decât priveliștea corupției și a nulității necompensate... Poporul a pierdut de mult încrederea că lucrurile se pot schimba în bine, și, cu acel fatalism al raselor nefericite duce nepăsător greul unei vieți fără bucurie și fără tihnă”⁵.

Așadar, și după Revoluția Franceză, și după Revoluția Română s-au găsit cercuri și grupuri de profitori, valorificând victoria poporului în interesul lor, iar mulți politicieni corupți au contribuit la deturnarea obiectivelor urmărite de poporul răsculat.

Cartea pe care Institutul Revoluției Române o supune atenției Dumneavoastră înmănunchează puncte de vedere exprimate în discursuri ad-hoc în zilele și nopțile confruntărilor revoluționare la Timișoara, la București și în alte localități ale țării în care se dădea glas „dorințelor și speranțelor acestui popor în construcția unei Români în care soarele libertății să încălzească inimile tuturor locuitorilor acestor pământuri”.

Împărtășim întrutotul concluzia „Studiului introductiv” la această valoroasă cercetare științifică: „Revoluționarii călăuziți de liderii lor au oferit României un cadou, o pârghie, o șansă. Ce au făcut generațiile ce au urmat cu acestea este strict responsabilitatea celor ce au urmat”, fără îndoială a celor care au preluat pârghiile de comandă la nivelul localităților, al municipiilor, al județelor și chiar la nivelul țării”.

Cartea pe care Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989 o dă publicității la împlinirea unui sfert de veac de la acel „moment astral” din istoria românilor confirmă încă o dată că:

„Revoluțiile sunt concepute de *idealiști*,
sunt înfăptuite de *luptătorii* care au curajul să plătească
chiar cu prețul vieții recucerirea libertății și demnității
și sunt valorificate de *profitori*”.

Este o carte care merită a fi parcursă, pentru că îndeamnă la reflecție, ajutându-ne să înțelegem mai bine veacurile și

⁵ Claudiu Iordache, *Revoluția Românilor*, Editura IRINI, 2010, p. 176.

semnificațiile profunde ale revoluției Românilor și să descifrăm cu luciditate căile și modalitățile înfăptuirii idealurilor pentru care nu puțini au fost cei care și-au sacrificat viața cu credința că „dreptatea și justiția vor triumfa în viața lor”.

Prof. univ. dr. Dumitru Mazilu
Președintele Comisiei Constituționale și
Pentru Drepturile Omului a Consiliului Frontului Salvării
Naționale
Raportor Special al Națiunilor Unite privind Drepturile Omului
și Tineretului (1985-1993)

STUDIU INTRODUCŢIV

Moto: *Aceia care fac imposibilă o revoluție pașnică,
vor face inevitabilă o revoluție violentă”*
John F. Kennedy⁶

Anul acesta se împlinesc 25 de ani de la Revoluția Română din Decembrie 1989. De-a lungul acestui timp, societatea românească a traversat perioade de tranziție, schimbări sub toate aspectele, s-a confruntat cu efectele crizei internaționale precum și cu o serie întreagă de dificultăți interne. Zbuciumul României din ultimul sfert de veac nu trebuie, sub nici un aspect, asociat cu acel sfârșit de Decembrie 1989, când zilele finalului de an au fost martore ale unui eveniment marcant din punct de vedere istoric, nu numai pentru România și locuitorii ei, dar totodată pentru întreaga comunitate mondială: Revoluția Română din Decembrie 1989.

Cei 25 de ani scurși de atunci nu sunt responsabilitatea *Revoluției* sau a înfăptuitorilor ei de drept din acele momente. Cei 25 de ani, prezentul și fără îndoială viitorul țării și poporului, sunt exclusiv responsabilitatea celor care gestionează aceste destine la momentul dat.

După Decembrie 1989 s-au spus multe lucruri, s-au analizat evenimentele și s-au emis sute poate mii de teorii, păreri, sugestii. Dar, ce poate să fie mai relevant decât rememorarea cuvintelor rostite sub aripa înflăcărată a acelor momente?

Polonia, Ungaria, Germania de Est, Cehoslovacia – porniseră deja pe drumul schimbării, pe calea detașării de haina comunismului. În jurul României, pașnic, matricea își modifica contextul. În spațiul de la nord de Dunăre, situația părea înghețată.

⁶ Citat din discursul susținut pe 13 mai 1962 cu ocazia aniversării *Alianței pentru Progres*, <http://www.jfklibrary.org/Asset-Viewer/Archives/JFKPOF-037-026.aspx>.

La figurat pentru că nimic nu părea a se schimba, deși datoria externă a României, prin eforturi supra-omenești, fusese achitată, rafturile magazinelor erau de un gol de neclintit; la propriu pentru că în case căldura continua să fie un lux. „Atunci când un popor e împiedicat să supraviețuiască, tendința lui este să urmeze solidar calea eliberării”⁷, un aspect primordial pe care regimul comunist nu l-a cunoscut sau l-a ignorat, ceea ce avea să-i aducă sentința capitală. Deși în celelalte state comuniste se ajunsese la o trecere pașnică, la dialog între conducere și societatea civilă, în România acest lucru nu a fost posibil. Se reușise „instaurarea unui regim de control sever care să înăbușe orice încercare chiar și de punere în discuție, a nevoii vreunei schimbări.”⁸

Momentul zero, când s-a aprins focul izbăvitor al schimbării, a pornit de la Timișoara, atunci când, câțiva cetățeni ai orașului de pe malurile Begăi s-au adunat spontan pentru a protesta împotriva deciziei de mutare a preotului Lázló Tökés. În ultimii ani, în România mai existaseră astfel de scânteii, dar care nu au avut puterea de a se metamorfoza într-o mișcare semnificativă, cum este cazul Brașovului în 1987⁹, sau a Iașului¹⁰, atât în februarie 1987 cât și pe 14 decembrie 1989.

Se spune că o revoluție este în fapt o schimbare a inimii. În decembrie 1989, inima câtorva mii de români a început să bată într-un nou ritm. Amorțeala și aplatizarea, cu care erau obișnuiți, au început să se evapore, și bătând la unison, inima mai multor

⁷ Claudiu Iordache, *Revoluția Românilor*, Editura IRINI, București 2010, p. 6.

⁸ Ion Iliescu, *Revoluția trăită*, Editura Mondo Media, București, 1999, p. 224.

⁹ *La mijlocul lunii noiembrie 1987, muncitorii de la Întreprinderea de Autoturisme Steagul Roșu din Brașov au intrat în grevă, nemulțumiți de condițiile precare în care trebuiau să muncească. Din cei 4000 de muncitori intrați în grevă, un grup de aproximativ 400 a plecat ulterior spre Consiliul Județean, scandând lozinci și cântând chiar și „Deșteaptă-te române!”.*

¹⁰ *În februarie 1987, studenții întorși din vacanța de iarnă în căminele reci din Iași pornesc un protest spontan.*

La Iași s-a organizat încă din noiembrie 1989 un Front Popular Român, încercând să strângă oameni pentru un miting anticomunism pe 14 decembrie. Încercarea a eșuat, cu toate acestea este de menționat îndrăzneala ieșenilor de a visa, aceasta fiind un reper important în lupta poporului român de a se abate de la drumul bătătorit al comunismului.

temerari timișoreni a mișcat o Românie întreagă. Cursul istoriei avea să fie pe veci schimbat.

Dar, toate acestea nu ar fi avut probabil finalitatea deja cunoscută, dacă curajul celor mulți n-ar fi fost susținut de cuvintele calde, sincere, mobilizatoare ale celor care, ignorând pericolul oricăror repercusiuni, au însuflețit speranța victoriei întregii țări. Visurile și speranțele milioanele de români aveau să devină din ce în ce mai palpabile, mai realiste cu fiecare cuvânt rostit de liderii Revoluției în Decembrie 1989.

Explozia provocată odată cu declanșarea Revoluției în 1989, a adus fără discuție și o eliberare a haosului pe străzi. Eliberarea, sau dorința regăsirii acesteia, frica, curajul, toată adrenalina au generat, din păcate, și acte de vandalism. Iată de ce, pe 20 decembrie, din balconul Operei din Timișoara, Lorin Fortuna făcea un apel clar la „luptă fără violență”. „Vă rugăm nu mai spargeți vitrine, nu provocați încăierări, nu atacați armata”. Pentru a da un curs pașnic desfășurării evenimentelor, Lorin Fortuna cere ca fiecare întreprindere, fie mică, fie mare să-și desemneze reprezentanții pentru Frontul Democratic Român. Era unul din primele semne ale democrației: egalitatea în reprezentare.

De-a lungul momentelor în care s-a adresat mulțimii, se face apel și către preoți care „până acum s-au vândut regimului” să se alătore „poporului”. Îndemnându-i pe toți preoții să ia exemplul lui Lázló Tökés, Lorin Fortuna cere a se trimită vorbă la Catedrală, că dacă și aceștia se alătură poporului „să tragă clopotele”¹¹. De asemenea una din revendicările fervent amintite în adresările către mulțime a fost „eliberarea prizonierilor”¹².

Aflat în mijlocul orașului care a dat semnalul revoltei, în timpul discursului din data de 20 decembrie 1989, Lorin Fortuna a avut și luciditatea de a gândi în perspectivă și plecând de la faptul că se dăduse ordin pentru închiderea granițelor, el precizează că „poate vor susține unii că ceea ce se întâmplă la Timișoara a fost organizat de cine știe ce intervenționiști. Le spunem că nu este

¹¹ <http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-20-decembrie-1989-preotii-romani-sa-ia-exemplu-de-la-laszlo-tokes>, min 2.23.

¹² <http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-20-decembrie-1989-tara-are-la-putere-filozofi-dar-ce-folos-ca-n-piata-nu-se-gasesc-cartofi/>, min 8.17.

adevărat. Noi aicea am făcut asta!”¹³. Cei care, în decembrie 1989 au găsit curajul de a riposta și a solicita schimbarea Regimului o schimbare, erau conștienți de urmările ce ar fi putut să fie suferite în caz de eșec. Acest lucru se observă și din cele spuse la un moment dat de Lorin Fortuna: „aveți grijă de familia mea dacă mi se întâmplă ceva, aveți grijă și de familiile celorlalți”¹⁴.

Pe 21 decembrie 1989, tot Lorin Fortuna este cel care dă citire cerințelor Frontului Democratic Român, explicând astfel și rolul și scopul acestei formațiuni politice nou înființate: *„Dăm citire în continuare din nou, sunt mulți care n-au auzit probabil, proclamației Frontului Democratic Român constituit la Timișoara (urale). Unu. Frontul Democratic Român este o organizație politică. Până acum au spus nu cu politica, acum veți spune dumneavoastră! (urale) constituită la Timișoara pentru a realiza un dialog cu guvernul român în scopul democratizării țării. Frontul Democratic Român condiționează începerea acestui dialog de demisionarea președintelui Nicolae Ceaușescu (urale). Propunem guvernului român ca bază de discuție, următoarele revendicări: Unu. Organizarea de alegeri libere (urale). Doi. Libertatea cuvântului, a presei, radioului și televiziunii (urale). Trei. Deschiderea imediată a granițelor de stat (urale). Integrarea României în rândul statelor care garantează și respectă drepturile fundamentale ale omului (urale). Cinci. Eliberarea neîntârziată a tuturor deținuților și dizidenților politici din România (urale). Revitalizarea economiei naționale (urale). Șapte. Reforma învățământului în spirit democratic (urale). Opt. Dreptul de a manifesta liber (urale). Nouă. Libertatea reală a cultelor religioase (urale). Zece. Îmbunătățirea asistenței medicale și a alimentației publice (urale). Referitor la evenimentele din Timișoara. Unu. Cerem cu fermitate să fie trași la răspundere cei ce-au dat ordin să se tragă în popor (urale, strigăt: criminalii!). Doi. Cerem restituirea decedaților, pentru a fi îngropați după datină, cu doliu național (urale). Trei. Cerem eliberarea imediată a tuturor celor arestați în urma manifestației (urale). Patru. Cerem încetarea pe viitor a*

¹³ <http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-20-decembrie-1989-preotii-romani-sa-ia-exemplu-de-la-laszlo-tokes/> min 17.43.

¹⁴ <https://mariusmioc.wordpress.com/tag/socialism-democratic/>, min 13.51.

oricăror represalii asupra participanților la demonstrațiile de la Timișoara (urale). Cinci. Cerem autorităților locale recunoașterea comitetului de acțiune a Frontului Democratic Român înființat la Timișoara și inițierea unui dialog direct (urale). Șase. Mulțumim colectivului Teatrului Național din Timișoara pentru sprijinul acordat (urale). Frontul Democratic Român adresează țării întregi următoarea chemare: Unu. Cerem întregului popor român să ni se alăture în lupta noastră dreaptă pentru democratizarea țării (urale). Doi. Formați în toate orașele țării, în întreprinderi și instituții, comitete ale Frontului Român, Democratic, care să asigure coordonarea mișcării de democratizare națională (urale). Trei. Revendicați drepturile constituționale în mod pașnic și fără violență (urale). Patru. Intrați în grevă generală, de azi 21 decembrie 1989 până la victoria finală, cu excepția sectoarelor vitale ce nu pot fi oprite (urale). Cinci. Frontul Democratic Român mulțumește tuturor celor ce au fost, sunt și vor fi alături de noi (urale). ”¹⁵

Membrii fondatori ai FDR au fost: Lorin Fortuna, Ioan Chiș, Claudiu Iordache, Nicolae Bădilescu, Mihaela Trăistaru, Adrian Sanda, Adriana Jebeleanu, Alexandru Ciura, Alexandru Ghica, Căldăraru Iulia, Căldăraru Lucian, Cornel Eustațiu, Cornel Jurca, Dinu Buhăianu, Doru Curuțiu, Emil Băcana, Eugen Moțățeanu, Gruia Săsăran, Ioan Beni Oprea, Ioan Ioanaș, Ion Manea, Ion Monoran, Liviu Jurcovan, Ludovic Nemeth, Mihaela Munteanu, Milutin Luminița, Mircea Rahoveanu, Petrișor Morar, Sabin Mărieș, Silvestru Duma, Silvian Baicon, Simona Tomuța, Sorin Iordăchescu, Svetlana Pomorisat, Ștefan Cojocneanu, Ștefan Ivan, Ștefan Predan, Teodora Zlotea, Traian Trofin, Traian Vranceanu, Tudorin Burlacu, Viorel Florescu...

Trebuie totodată menționat faptul că la Timișoara, pe 20 Decembrie 1989, în incinta Consiliului Județean, se formase un Comitet Revoluționar. În componența acestuia intrau: Adela Săbăilă, Corneliu Pop, Dan Carp, Ioan Marcu, Ioan Savu, Mihai Bădele, Mircea Mureșan, Nicolae Vartan, Petre Boroșoiu, Petre Petrișor, Sorin Oprea, Valentin Vitner, Virgil Socaciu.¹⁶

¹⁵ <http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/26/timisoara-21-decembrie-1989-proclamatia-fdr/>, min 5.16.

¹⁶ Daniela Osiac, Comitetele Revoluției din Orașele Martir, Ed. IRRD, București, 2012, pp. 23-25.

La un moment dat, a luat cuvântul Claudiu Iordache, care îi îndeamnă pe cei prezenți să aibă „curajul acestui moment”¹⁷ ei fiind cei care reprezintă năzuințele întregului popor: „Așa trăiește forța unui popor! În acest moment vorbiți în numele întregului popor!”¹⁸. De asemenea, Claudiu Iordache amintește celor prezenți că armata este de partea celor ce, în acele momente, aveau curaj să dea glas năzuințelor ascunse de zeci de ani în inimi și suflet: „Armata este a poporului român. Armata trebuie să ne apere!”¹⁹. Vorbele cernute prin conștiința propriului suflet ale scriitorului, au animat mulțimea, întărindu-i încrederea în reușită.

Eleonora Petrovici, medic din Caransebeș care a luat cuvântul din același Balcon al Operei, copleșită ea însăși de emoția momentului, face apel către mulțime să rămână calmă în ciuda atrocităților despre care ea spune că avea cunoștință: „morți, răniți, celor care au suferit”²⁰.

Benco Unipan, un reprezentant al minorității sârbe avea să declare spună că el este „personificarea Dreptății lui Ceaușescu!”²¹. Absolvent al Facultății de Fizică și muncitor la electromotor, era fiul unui preot sârb care, alături de preotul român din satul natal, avuseseră grijă ca să fie celebrate toate sărbătorile, chiar după ambele calendare. Făcând astfel o paralelă între preotul român și tatăl său, el face apel către popor la aceeași unitate pentru înlăturarea lui Ceaușescu. „Dole Ceaușescu! (Jos Ceaușescu!)”²².

După mai multe intervenții ale demonstranților care au pătruns în Opera Română, a luat cuvântul Ioan Beni Oprea care a propus omovat ideea dialogului și a afirmat clar respingerea violenței. El evidențiază faptul că, dacă se dorește o schimbare, aceasta trebuie înfăptuită prin mijloace pașnice și nu trebuie

¹⁷ <http://claudiuiordache.wordpress.com/>

¹⁸ *ibidem*.

¹⁹ *ibidem*.

²⁰ <http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-20-decembrie-1989-preotii-romani-sa-ia-exemplu-de-la-laszlo-tokes> min 13.18.

²¹ <http://mariusmioc.wordpress.com/tag/benco-unipan/>, min 19.35.

²² <http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-20-decembrie-1989-preotii-romani-sa-ia-exemplu-de-la-laszlo-tokes> min 19.35.